EL GUNA

Egija.
Euzkadi Abeŕi txikija da, geuria baña.
Eta bere luŕaldiaren neurkin bat eta euzkotar bat diran bitartian iraungo da.

Lgo. urtia | 118'gn. zenbakija | Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn. | Bilbao'n 1937'gn. orrilla 20'gna. eguena | 15 eunen

EUZKO GUDA-OÑETAN

Mungia-inguruan jo-aldi gogoŕa izan zuan arerioak

Jata mendia gogorkiro jo eben alemandar egazkin ta enparau guda-gayak. Paxistaŕen egazkiñak betiko odolzalekeriz negaŕa ta ondamendia etxeratu zuten Barakaldo ta Galdakano'ra

ATZOKOAN

Atzokoan gogoŕ jo zuan arerioak Mungia-inguruan.

Badaki inguruotako bideok uŕatu ezkero, Bilbo'rakoa artzeko zailena gaindu duana. Eta orixe gogoan duala jotea du gogor.

Gogor jo ta egunak-egun jo.

Euzkadi menperatu naiaz auŕeratu zaigun etsaiak ez du bere lortzeraiño bitartean atsedenik.

ESPAÑA'KO matxiñadea ta Roma ta Berlin

Paris. — "L'Aube" izpaŕingian irakuŕi doguna:

"Ciano'k bere itzaldian españaŕ matxiñadearen jatoŕia azaldu ostean, Italia'k "ez sartzeko batzordearen" aginduak ez dabezala ausi ta batzorde oŕetan "ez sartzearen alde italiaŕ ordezkariak egin ebazan oaŕei ez yakuela jaramonik egin.

"1936'gn. Zemendia'ren 18'gn. Italia'ko Paxista Gobernuak eta Reich'koak Franco'ren Gobernua oso-osorik onartzea, España'ko bostetik iru sailetan Franoc'ren abertzaleon agindupean egozalako zan; sail oŕeik España baŕia osotzen dabe.

Abeŕi-miñak suspertu ta piztu daben gudaria begiko yaku ta beŕiko yakuna adierazo nai izan geuntson."

Beiñola gudateari eman zion paxistaŕ arerioak eta gurenda-loŕez burutu nai du gudate ori.

Ortarako egazkiñak, gudontziak, oro muetako guda-tramankuluak, basteŕetan diran gizon anker eta diru zale oro etxeratu ditu.

Oŕetaz jaŕaitu nai du bein leoporatu zuan bete-bear astuna.

Zoritxaŕez berean setatsu lotu da, setatsu ta gogor.

Ez ote da au askoretzat erakuspen gaŕatz?

JATA MENDIAN

Atsedenik ez duan arerioak atzo ere ekiñaldi izan zuan.

Jata mendiak badaki gudatearen gordiñaren beŕi. Auŕeroko egunetan gure euzko-gudaŕi kementsuak euren burnak luŕari eŕotuta eutsi diote etsaiari.

Artileria atergabean, egazkiñak su jario, gudontziak etengabeko sutunpaka...

Antxe baiña gure gudariak, eŕime, bikain, abeŕia zer dan dakianaren antzo, kolkoan abeŕi-miña irakiñez duanaren antzo.

Badakite euzko gudariok latzaren beŕi, badakite samiñaren beŕi.

Geure gudari sendo ta zinduok badakite alboko laguna iŕotzik ikusteak duan erdiragaŕien beŕi.

Ba-dazagute eurok eriotzaren buruka bizi.

Baiña, kolkoan irakiñez duten abeŕi-miñak eraginda, auŕera bear danean auŕera egiten dute, eutsi egin bear danean eutsi eta il egin bear danean il ateŕiŕari.

EUZKADI'KO GUDA-ZAINGOAK ATZO GABEKO AMARETAN EMANDAKO AGIRIA:

Ipaŕalde gudoñak (Bizkaya)

Mungia'ko sailean areriuok gogoŕ, be, gogoŕ jo eben egun guztian eta guk erasuoi eutsi al gengiuen auŕeko guda-esiak apurbat atzeratu beaŕa izan genduan; areriuok, be, oŕaitiño galtze aundiak izan dabez. Sail oŕetako beste tokietan lengo senean.

Erdiko gudoñetan (Araba)

Dunbadoska banekea ta suagalarien arteko buŕukea; Abaroa ta Barazar'ko guda-tokiak astindu dabez gure suagaŕiak.

Egoaldeko gudoñetan (Burgos)

Lengo senean.

Asaldarion egazkiñak guda-tokiŕik izan ez dabenaŕen Barakaldo ta Galdakano uriak suagatu dabez ta kalteak eta zauritu ta ilak, be, izan dira suagaketa oŕetan.

Paxisten besatikeriak

Atzo Galdakano'n egin ebena

Atzo eguardian goiestari ta ilun egoaŕen paxista odolzaleak etoŕi egin ziran; egundoko odol egaŕien etoŕi, be, egin ziran.

Guda-izkilu-oleak alde batera lagata eŕia suagatzeari ekin eutsen. Suagatu, be, egin eben.

Gernika, Durango, Zornotza. Mungia zuzitu ostean Galdakano begiz jo dabe ausago.

Odol-jarioa atzo, be. Zoritxaŕez gordeleku bat, be, jausi zan. Oin'diñokaŕen zabarpean dagozan guztiak ez dira atara al izan. Ona emen zauritutako ta ildako baitzen izen zerendea:

Tximelaŕe-auzunean:

Etxebaŕia'taŕ Adele, 38 urtedun ezkondua.

Moreno Etxebaŕia'taŕ Lurdes, iru urtekoa.

Etxebaŕia'taŕ Zelsie, 32 urtedun ezkondua.

Lekuetxebaŕia'taŕ Toma.

Astigaŕaga'taŕ Eŕamon, 32 urtekoa.

Elzagiŕe'taŕ Eskarne, 38 urtekoa.

Totor Elzagiŕetaŕ Pantzeske, 14 urtekoa, Eskarne'ren alabea.

Goiaŕola Agiŕe'taŕ Joseba, 12 urtekoa.

Uranga Ozerin'daŕ Saturnin, 15 urtekoa.

Salabeŕia Egiluz'taŕ Miren Pilare, bost urtekoa.

Beste iru edo lau gorpu agiri dira; nortzuk diranik ezin jakin al izan da.

Auzune oŕetan etxe bat guztiz apurtu dabe ta sei edo saspi zauritutako dagoz.

Elexalde'ko Miren Deuna'ren txadonea suaga batzuk jaurti dabez, baiña euren asmuoi ez dabe lortu.

Paxistak alkar artu eziñik

"L'Aube"k paxisten arteko asaŕeo buruz auxe diño:

"Barcelona'ko naste odoltsuak amaitu dira; irako zortzi egunotan aopean eta ixilik-matuka esaten izan dan izpaŕ bat egiztatu dabe agintariak; asaldariok ezin alkaŕ artu dabe ta asaŕe biziak dabez euren artean.

Palanke'ko ziran batza guztiak bereraldu dau Franco'k; gudari-agintari ta politiko-agintariak, be, aldatu dautsez palankekuoi. Agintariak eurak azaldu dabenez mila palankista inguru espetxeratu egin dabez. Espetxeratu dabezanok erkaldaŕen aldeko ziranekin ixileko artuemonak eukezala esaten da.

Hedilla'taŕ Imanol, Palanke'kuen burua, be, espetxeratu dabe. Zeŕ dala-ta espetxeratu daben iñork ez daki garbi. Donostia'n, Sevilla'n eta beste toki batzuetan, be, palankista ta eŕeketeen artean buŕuka zitalak egon ei-dira. Palankistok eŕeketeei, be, agindu nai ei-dautse.

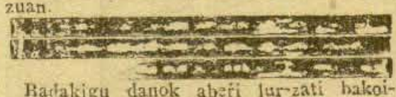
Españaŕ-buru egiten daben aŕosko zuzenei, alemandaŕ eta italiaŕ gogozko gudarien iñori ez jaramonik egitzari edo eurai deritxiena egiteari ez ei-dautse laketu.

lur-zati bat, aŕa bat bera eman baiño lenago.

ŻER DA GERTATU?

Batzu-batzuen epelkeria bide atzera egin beaŕa izan zuten guretaŕak Jata'n.

Esan dezagun egia: arerioak gogor jo zuan.

Badakigu danok abeŕi lur-zati bakoitzak zenbat balio duan?

"Gudatea irabaztea" da gure ikuŕitz.

Garaiz gera oraindik.

Gora biotzak! Eutsi arerioari! Abeŕiaren askatasunaŕen zut tinko, gogor euzko gudari eŕime ori!

BARAKALDO TA GALDAKANO GAIÑEAN EGAZKIÑAK

Barakaldo ta Galdakano'k izan zuten atzo zoritxaŕ-aldi.

Pake-paŕean bizi diran bi eŕik izan zuten atzo ildakoen oroiz negar samiña begiratu beaŕa.

Egunak-egun baster oro sutu ta ondatzea baiño ez dagiten paxistaŕen egazkin erailtzaile ta ezezkaŕiok ez dute pakean bizi diran emakume ta ume gaixoentzat eŕukirik?

Zer diete eurai, diruz erositako biotz gabeko basapiztioi, amaren maitasun eta kutunaren eŕugetasunak?

Diruz erosiak dira ta basteŕak ondatu ta lurgaiña odolez goŕitzeko agindu diete basapiztiak eurak baiño ere piztiago diran anker batzuk.

Eta eguna argitu orduko aginduko beteitzen ari dira egunero eros tako alemaniaŕok, basteŕak sutu, ondatu ta odolez goŕitzen.

Madarikatuok! Iraiu egingo dizute atzeŕak, zigor eman zuzentzak betirako gaiztetsi edestiak.

RUN-RUN OTSA

Aŕatsaldea. Laurak laurden gutxiago.

Laiño ganduz gailuŕak.

Ezer agiri ez, baiña run-run ots ikaragaŕia da nabari.

Bat-batez egazkin bakar bat, jira ta bira eŕi gaiñean.

Laurak. Lengo otsa zaratatsuago ta ugariago. Beste iru egazkin agertu.

Jendea aŕapaladan gorde-lekuetara.

Bereala ler-otsa, etengabeko ler-otsa.

Batera jaurti dituzte bonba guztiak eta gorde-leku bat zearo txikitu.

Oraindaiñokoan jakin degunez ogeitak dira ildakoak eta ugari zauritutakoak.

Eta ori da "zibilizazioaren" asmoz egin duten lana?

Gaiztetsigaŕiok! Nork ez zaituzte zuek madarikatuko?

Galdakano'k batez ere jantzi beltza du soiñera.

Zenbat basteŕetan atzo ondamendia!

Zenbat sukaldetan atzo ta beti auŕeratzean samiña ta negaŕa!

Euzko-jauparijeri

Bizkai-eŕijetatik Bilbao ta albo-eŕijetara etoŕtera lotuazo diran jaupari gustijeri arazo gaŕantzitsu batsutzaz egoki ta biaŕ diran erabagi batsubek aŕtzeko dei-dagitsoegu.

Oŕetarako Nikolas Deunaren Kistaŕ-Ikasbideko Zuzentzagelatik (Guda-Jauparri-etxetik) ainbat lasteŕen igaro beŕez.

Buzordia.

Gudea ta agindu-nai laŕegia

Mussolini'k Italia'ko ekonomi-jokererari buruz Langile-kidetatu-Batzen batzaŕean egin daben itzaldia, begien aufean degu.

Lateŕi baŕuko beaŕizanak lateŕian oriutzaren alde agertu da. Erderaz "autarquia económica" esaten yakon lateŕi-ekonomi burujaŕbetasuna goratu dau. Ekonomi-jokera ori bake-bide etsi dau.

Italia'n dabezan beaŕizanak, Italia'n egiten dabenaz ornidu ta Italia'ko ekonomi guztia beaŕizanok eskatzen dabenez zuzentzeoi, egiz bake-bide al da?

Egunotan gai oŕetxeri buruz beste itzaldi mardul bat, be, irakurteko zoria izan dogu. Londres'ko Bakaldeŕi-Batza'ren batzaŕean King, Kanada'ko ordezkariak egiña: Roosevelt'en irakatsiei orpoz-orpo jaŕaituaz egiña zan itzaldioi.

Lateŕiak alkaŕen akatsak alkaŕi ornidu beaŕa dabela; akatsok ornidu dagiozan alkaŕi, lateŕion arteko saleroseta indartu ta sendotu beaŕa dala azaldu eban. King'eri saleroseta indartzea, lateŕi bakoitzak bere beaŕizanak lateŕiko sailetan ornitzea baiño ebe deritxo.

Guk, adibidez, burdiñatan emen beaŕ dogun baiño geiago dogu. Azurkatan edo luŕ-sagaŕetan geuretzako adiña ez dogu emen eta emen azurkea edo luŕ-sagaŕa artzea asko kosta egingo leuskigu ta gure ekonomiaŕentzat burdiñea eruan eta oŕen ordez beaŕ doguna ekartea oba dogu. Ori egiñaz geure buruei bakaŕik ez dautsegue on egiten, gizarte osoari, be, bai.

Ekonomi-jokera ori (Mussolini'k azaldutakoa) guda amesez ta guda-smoz bizi diran eta agindu-nai laŕegidunen jokerea dogu. Ori ez da bakebide. Zearka bederen Mussolini'k berberak azaltzen dau jokera oŕen bidez lortu nai dabena: gudearen bilduŕez autu dau jokera ori.

Gudariik sortu ba'litz ekonomi-guda lokaŕiz itoko leuken kezkea dau bere kolkoan. Lateŕi aberats edo ondo ornidun erpekadearen bilduŕak eta egindu nai laŕegiak autu eragin dautso jokera ori.

Oŕa ekonomi-jokera oŕen elburua zein dan: gudea ta agindu-nai geiegia.

Jaungoikoa'k ogasun nguztiak lateŕi guztien artean banandu dauz: lateŕi bakoitzari ogasun bereziak emon dautsoz ta ogasun-mueta guztiz orniduta dagon lateŕirik ez dago. Lateŕiok alkaŕen beaŕizanez bederen alkartuta bizi citezan, alkaŕi beaŕizan lokaŕiz lotu ebazan Jaungoikoa'k.

Gizakiak bere ogasunak buruak emoten dautsonez edo gizarteari kaltegaŕi yakonez erabilteko eskubiderik ez dabenez, lateŕiak, be, bakoitzaren ogasun bereziak eta euron ekonomi-jokerea lateŕi guztioi edo gizartearen onerako danez zuzendu beaŕa dabe; ogasun oŕeik lateŕi bakoitzaren onez gaiñera gizadiarenonerako dira. Oŕa ogasunen egingo bikoitza.

Ekonomi sailotan lateŕi bakoitzak bere buruaren onari bakaŕik begiratze oŕetatik gudea yatorku. Lateŕiak alkaŕen kezkaz ta alkaŕen iñartziz zein baiño zein gorago igon asten dira, alkaŕi beaŕizan lokaŕiz lotuta ez dagozanean.

"Ekonomi beaŕizanez alkaŕi lotuta dagozan eta alkaŕen laguntza beaŕa daben lateŕiak, itunben onurakoŕ ta batza berezien bidez, zuzentzak eskatzen daben laguntza jatoŕez alkaŕi laguntzea on litzake..." diño XI Pi'k, "Q. Anno"n.

Baiña orain lateŕion artean "ituŕi batetik sortzen diran jokera bi doguz; bata, ekonomi nagusikeri edo abeŕi-ekonomi jokera; bestea, danera edatzen dan domukeri gaiztesgaŕia, ondo bizi daiken tokia abeŕi daben domukeria", diño goian aipatutako idaztian XI Pi'k.

AÑETXINAGA

Paxisten besatikeriak

Paxistak alkar artu eziñik

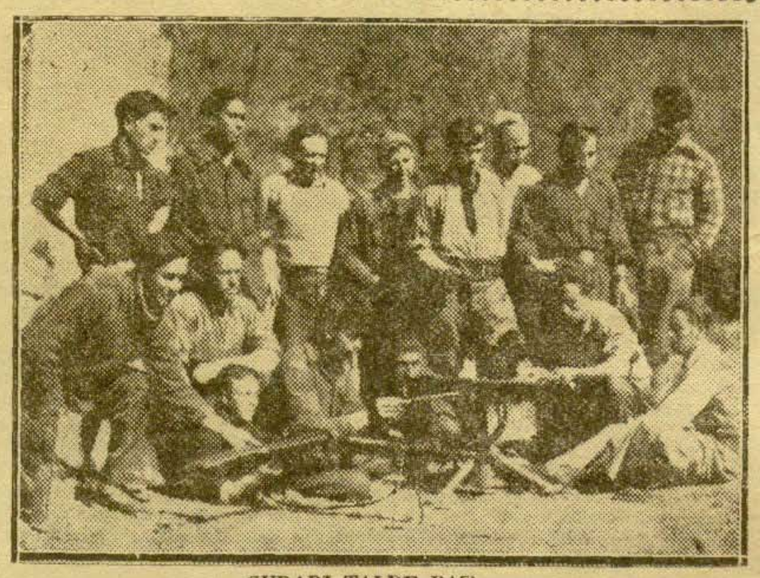
"L'Aube"k paxisten arteko asaŕeo buruz auxe diño:

"Barcelona'ko naste odoltsuak amaitu dira; irako zortzi egunotan aopean eta ixilik-matuka esaten izan dan izpaŕ bat egiztatu dabe agintariak; asaldariok ezin alkaŕ artu dabe ta asaŕe biziak dabez euren artean.

Palanke'ko ziran batza guztiak bereraldu dau Franco'k; gudari-agintari ta politiko-agintariak, be, aldatu dautsez palankekuoi. Agintariak eurak azaldu dabenez mila palankista inguru espetxeratu egin dabez. Espetxeratu dabezanok erkaldaŕen aldeko ziranekin ixileko artuemonak eukezala esaten da.

Hedilla'taŕ Imanol, Palanke'kuen burua, be, espetxeratu dabe. Zeŕ dala-ta espetxeratu daben iñork ez daki garbi. Donostia'n, Sevilla'n eta beste toki batzuetan, be, palankista ta eŕeketeen artean buŕuka zitalak egon ei-dira. Palankistok eŕeketeei, be, agindu nai ei-dautse.

Españaŕ-buru egiten daben aŕosko zuzenei, alemandaŕ eta italiaŕ gogozko gudarien iñori ez jaramonik egitzari edo eurai deritxiena egiteari ez ei-dautse laketu.

GUDARI TALDE BAT.

EGUNEKO GAIA

Gobernu beŕia

Bein da beŕiro esan beaŕean gaude: amaŕgaŕen ilean daramagun geŕa ez dala etxebaŕukoen arteko geŕa.

Asieratik ekin zioten lateŕi paxixtak Franco'ri laguntzen baña asieŕako egun aietatik gauŕa dagon aldea ezta txantxetakoa. Laguntza pixkarekin garaitza lortzea itxaroten zizuten. Izan ere zio edo motiboak ba, zituztela esan ziteken. Militar denak jeiki ziran, era guzitako izkiluak euren esku zituzten; uri nagusi geienak euren menpe zituzten lenengo egunetatik. Tirorik egin gabe zer lur sal eskuratu zituzten ikusi baño ez dago...

Alderdi oiek denak euki, oŕetzaz gañera lateŕi paxixtak laguntza apuŕa egin, ¿zeñek usteko zuan ordea berealakoan gurenda ez lortzea? ¿Zeñek usteko zuan (jakiña, aien aldetik) amaŕgaŕen ilean noiz bukatuko itxura gabe egon beaŕko zutenik?

Eŕia gauza pixua da ordea. Bizi nai duan eŕi bat il naian astea, eriotzari ateak idekitzea da geienetan. Emen beŕiz, eŕiak bizi egin nai du. Langile eŕiak burua jaso nai du, gaur arteko bidegabekeriak aldendu, ta zuzentzaz jabetu nai du. Eŕia ez dago, langileak eta azkatasunak ezagutu dituan areriorik maltzuf-enen atzapaŕetara erortzeko.

Eŕiak bizi egin nai du, ta bizi ori, eŕiaren iraupen ori, zoriontsua ta betirakoa izan dedin, eŕitaŕak aŕixkurik aundienari arpegi damaiote noiz-naitan.

Eŕiaren biziagatik milaka ta milaka eŕitaŕek eman dute bizia, baña eŕitaŕen aurka jeikitako maltzuŕak ere milaka etzan dira geiago ez jeikitzeko.

Guda gero ta gordiñago ta latzago agertzen zan areriоentzat. Euren indaŕez etziran ezertarako gai. Eŕia menperatzerik etzegon: eurak bai, eurak azken laŕitan ziran.

Orduan geitu zitzaizkien atzeŕi laguntzak. Azken auŕerapenesko izkilu mota guziak, eŕuz, ugari ta izkiluak ezer ez dirala, milaka ta milaka gudari erbesteko. Gudaren margoa zeari aldatu zan denbora gutxian.

Iberia'ko luŕttan gaur gordinkiro ager zaigun guda, Europa'ko eŕirik asaŕeenak lur auetan dagiten guda da.

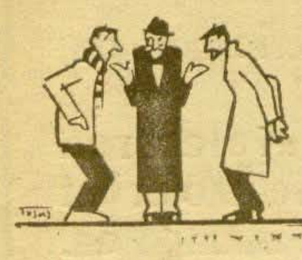
Ta gudak margo au artu duan ezkero, guri ere atzeŕiko 1 teŕi indartsu izen aundiko oŕekin ondo egotea dagokigu garaitza lortzezkero. Aiekin ondo egoteko, emen geu ondo ibiltzea bezelakorik ezta beŕiz. Lenengo gauza guda irabaztea da, langile arteko goraberak eta alderoak konpontzeko denbora izango da gerora.

Orain geŕatzaz oldoztu bear da soil-soil. Valencia'n osatu duten Gobiernoa gogozko zaigu gudaren ariari begiratuta. Euskaldunok pozik egon gindezke noski. Iru euskotaŕ ba-ditugu, ta laugaŕenak ere bizitzako urterik geienak ementxe egin ditu. Une laŕi auetan Euzkadi'ri zer palta zaion ongi dakitenak dira. ta iñork ezer loitzezkero, itxumen osoa euki genezake jaun oiengan. Kanpo arazoari begiratuta asko irabazi degula ziur dakigu: ta gaur orixe komeni zaigu.

Munduko gauzak ez dira aldatzen—zion Garfield'ek—norbaitek aldazitzen ez ditun arte.

Geŕari buruzko gauzak oraingo Gobernuak aldaraziko ditula uste degu. Oŕetxengatik artu degu ontzat.

BASAŔI

BILBAO'KO izparingiak

"Euzkadi"

Gure guda-atzetijatzaz idazten dau. Nabaitzen ez daben españatzaletasuna aurretik iminjaz atzeritarai atiak zabaldu ixan dautsezan etoyak guda-atzetijan iminí dauskuben lana, aztu na be aztuna dala diño. Guda-atzetijan aurkitzen diranen egin biarik beñena, gauf, gurenda-bidia ereztutja dala esaben dau. Gure guda atzetijak gudearen mingotz gustijak txastau biara ixan dauala diño. Mingotz-era orejk banan banan ixentau biarik ez ei-dago, baña.

Jatekuak neurijan jari biaf ixan doguzala, gustijok dakiguna ei da. Paxiotaren egazkiñak guda-atzetirik geyena ondatu ixan dauskuna be bai.

Alan be, baña, guda-atzetija kikilduterik ez ei-dabe loftu paxiotarak. Bilbao bein ta geyagotan be suagaz gogorkeri gustijaz zigoftu ixan dabenetan be, Bilbao'ko biztanjetan erasorik txikijenik egiterik be ez ei-dabe jaditxi ixan. Zigorik gogorenak be. **Bilbao'ko guda - atzetijak, eruapenik eruapenenagaz jasan ixan ei-dauz Bilbao'k.**

Guda-atzetijan uartu ixan dan zenzuna ixan ei-da ixan be, eraldu diran lez gauzak eralduteko bidia efeztu ixan dabena.

Guda-atzetija gurenda-bidia ziaf ibiljteko eran gertauta ei-dago gauf, Bilbao'n. Akatz txatxaf batzuk ondiño be idoro lejkezala? —ifanduten dau—, akatz banaka bat ixatia afitzekua ez dala esateko.

Akatzok ezagutu-ezkero, baña, osatuteko biarekua yaken osakaya bilatzja ez dala gatxa ixango diño.

"Tierra Vasca"

Orain eraldu ixan dan Erkal-Jaurlaritza barijari, bide ona detuten dautsa **izparingi onek. Gobernu bafi au** begiko yakala agertzen dau, gudea buruz **eralduta dagola-ta.**

"C. N. T." ta "U. G. T." langile-alderdi aundi bi onejk gobernutjk at geratutiari be edeito deritxo, langilen auzija eri-jaurtzetan barjk lan-auzijetan daguala-ta.

Beste aldetik, ostera, Erkal-Jaurlaritza bafi au, paxiotaren aurka dagozan eriketa gustijak osotuten ei-dabe. Eta ori, txalogarija ei-da, gurendearentzat onuragafi ixango dalako.

Catalunya ta Euzkadi'k be, jaurlaritza bafi oretan, euren altseñak ei-dabez. Eta Euzkadi'k, barjz, Euzko-Alderdi Jeltzalja'ren ordezkarija ta bilbaotarak diran altseñak ei-dauz Euzkadi ardurarik onenaz aldeztuteko.

Altsein oreikandik, asko jtxaron ei-geiko, Euzkotarak diranez ganera, jakitunak ei-dira, ba, esku-artjan zer darabilen dakijenak.

Atzeri-eriketarako be, orain eraldu ixan dan Gobernua, berebixikua ixango ei-da. Orain, gauza gustijak yaoken bidetjk ibili datezan, geu be yaokun bidetjk unten barjk ibiltia ixango ei-da gurendarako biderik labufena.

"Lan-Deya"

Izparingi onek be orain eraldu ixan dan Gobernu barijatzaz idazten dau. Gobernu au ixango ei-da gurenda-opila oratuko dabena. **Euzkadi'ko buruzagitza ixentau zan egunian esan ebana esango ei-dau orain be: buruzagitza ori ixango dala gurenda-galufera eruango gauzana.**

Aldi oneik eriketa-aldijak ez ei-dira, umekerija barik gurenda-bidjan aufera egiten jbiltekuak baño.

Ludijak begiratuten ei-dausku. Lenenguetan paxiotarai lagunduten eutsen asko ta askok, arein erailketeak eta basatikerijak ikusi-ondoren, guri, euzkotaroi lagundu gura ei-dauskube.

Ondiño guk gura geuken azkatasun gustijaz lagunduten ezpa-dauskube, bide-ziaf begiratutian zoztof gustijak garbitu barjk ikusten dabezelako ei-da. Zoztorok garbituko dabezana, baña, orain eraldu ixan dan Erkal-Jaurlaritza barija ixango ei-da. Gure ustje ori ei-da beñepein.

Aldi onejk garantzi aundiko aldijak ei-dira. Eskeko-antzo laguntzarik ez ei-dogu eskatuko. Guk eskatuten doguna, laguntzea barik, zuzutza ei-da. Ludi gustijak dakijana ei-da egi au be: paxiotarai era gustijetako guda-izkilubak eta gudornijak eskubetaratuten dautsezan artian, gurj, euzkotaroj, egazkiñak ekartia be, ukatu-egin ixan dauskubela.

Bardin ez au sendotu ixan dabenak nortzuk ixan diran atzamaf - erpiñaz ixentetan ez ei-dua. Gaiztetsi baña, geure zuzutz-indaf gustijaz gaiztetsiten ei-doguz, gaiztetsigarijak dirala-ta.

Euzko-Langile Alkartasuna'k, bere egitaraba daukala diño, eta bere egin-bjarak ondo ezaguten dabezala. Geuf ez ei-dau beste egin bjarik, baña. Gaufko egin biaf nagusija, gudea irabaztia ei-da.

"Euzkadi Roja"

Aldi onetan ez ei-dago beste eriketarik, gudea irabaztia baño. Gudea irabazteko, baña, bakotxak bere aldetik daukan alegin gustija, gurendearj eskiñi biaf ei-dautso.

Orain eraldu ixan dan Erkal-Jaurlaritza be, gurendarako zabaldu dan bide barija ei-da. Baltsakerizalien alderdijak beintzat, bere indaf gustijak gurendea lortuteko ixango ei-dauz. Euren alderdijak gura dauana auxe ei-da: gudarozte gustijak buruzagitza baten azpijan jarj dagixala; sarj-gaj egiten dan gudari-agintarijari, irabazi ixan dauan sarija emon dagijuela. Iñor ta ez dafela geratu gurenda-aldez zeozer egin barik.

Ogasun - bidiak be, Jaurlaritza'ren eskubetan ikusi gura leukez izparingi onek, euretan egiten dan lanaz guda-aurretiko ta guda - atzetiko biarixan gustijak betatuteko.

Txindi-arazo gustija ogasun-altseñaren eskubetan ikusi gura leukela, diño, ta Erkal gustijan ertzaintza zufa imiñi biaf dala, zigor-gaj diranaj yacken zigora ezarteko.

Gudea olantxe irabazjko ei-da.

"El Liberal"

Izparingi onen lenengo idazlana be Jaurlaritza barijatzazkua da. Jaurlaritza bafi onek zof dauskun laguntzea ta geuk berari dautsaguna atzalduten dauz idazjan onetan.

Negrin, lenengo altseñak, Agire jaunari idatzi eutsan urutidazkijan esan ei-eban Euzkadi'ri' egingo eutsoen laguntzea. Laguntza ori eskatuteko eskubide gustijak ei-doguz ixan be.

Guk be, baña, alantxe erantzungo ei-dautsagu.

Guda au asi zanezkero ixan diran Jaurlaritzak, eragozpen aundi-aundi bi ixan ei-dabez. Bata jakiñekua ei-zan: gudea. Gudeak softuko ebazan eragozpenak eta buruastjak, itxaroten ziranak ei-ziran. Itxaroten ez zan buruastia, baña, guda atzetijan softu zana dala diño softuteko zijorik ez zala ixan be-ta. Paxistarakandjk eta ez dirala esaten dabenakandjk be, guda-mingotzik asko iruntzi biara ixan ei-dabe, Jaurlaritza-burukidjak.

Egija esateko, baña Euzkadi ixan ei-da buruko miñik gitxijen Jaurlaritza'ri emon ixan dautsana. Gudea irabazteko baña, ondiño geyago egin biaf ei-dogu. Euzkadi'k gurenda-bidia garbituta jafiko ei-dautsa Jaurlaritza'ri.

Nere lagun Elosegi-Iñaki zanari (G. B.)

Elosegi sendia
lnork ez du ezagutzen
Narxixo'ren semeak
dirade auetxek
abertzale zintzoak
kristauak alaxen
jherdin jokatuaz gudan
il da bat oraintxe.

Bilbao'ko eriak
ziñuan ezagutu
abeslari bikaña
ziñan zu agertu
oraintxe ba urtea
noski egingo du
ao batez entzuleak
ziñusten zaritu.

Euzko ifazaiotan
maiz zenduan abestu
beti euzko-eresia
gozoro zabaldu
Lateri danetara
jakintza ereidu
gu euzkoak nor geran
ederki agertu.

Etzaitigu geiago
entzungo abesten
ez da ere "Amaya"
befiro antzezten
ez begi ez entzuki
gogoak alaitzen
Jaunak ala nai nonbait
zera obiratzen.

Irailen amairuan
zenduan zuk utzi
zure anai afebak
guraso ta guzi
zurekin ekafiaz
anai gazte bi
zu bezelaxe gudan
egiñaz gogorki.

Antxe agurtu zendun
aita dan Narxixo
ixuriaz ordutik
malkoak ondotxo
ikusirikan nola
bere iru semetxo
irteten zirala
agian betiko.

Geroztikan onera
atseiden aundirik
ez degu guk uste
izan duenik
espetxeratuaz
an beti egonik
eskefak Jainkoari
dago gaur bizirik.

Agur ene biotzeko
Iñaki maitia,
zortzi ilen bafuan
auzirik katia,
Jaunak iriki dizu
zeruko atia
gotzontxuak jafiaz
onduan alkia.

ZULO

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Atzo, Agire jauna batzar-buru zala, asteroko Batzara egin zuan Euzko-Gobernuak

Laister "Habana" itxasontziak 4.000 euzkotar ume Inglatera'ratuko ditu.-Abelgoriak iltzen dituztenenai oar dagie Nekazaritza-Zaingoak.

Lendakaritza

ASTEROKO BATZARA

Atzo eguerdiz Lendakaritza Zaingoara jo gendunean, asteroko Batzara egiten ziarduten Euzko Gobernuko burukide jaunak, Agire jauna batzarkide-buru zala.

Afatsaldeko ordubietan bazkaltzerakoan eten egin zuten Batzara eta bostetan jarraitu.

"HABANA"K 4.000 UME INGLATERA'RATUKO DITU LAISTER

Atzo "Habana" itxas-ontzia erdu zan Bilbao'ra ta laister Inglaterá'rakoa artuko du. 4.000 ume bertaratuko ditu.

Joan-aldiko buru miss Manning izango da ta emengoen buru Ibaña'tar Pi jauna. Onek aren esanak beteko ditu.

Bafuko osalarjak onexek dira:
Richard Ellis jauna.
Andrey Russel anderea.
Elena Moore, gaixozaineme izendatutako neskatila.
Margarita Nelson neskatila, Cruz Roja'koa.

Eri-zaintza

ATZOKOA

Eri Zaintza'ko idazkari nagusi Luisa jaunak ez zigun atzokoan berirk eman bertaratu giñan izparkarjoi.

Goizean adar otsa jo zuteneen egazkiñak nondik nora ibili ziran galdetu genion eta eguerdiz. Oraindik ez zuan Luisa jaunak izpaf ziurik, baiña, guda oiñetan ibili ondoren agertu zirala emen atze-aldean gaiñeratu zigun.

FERNANDEZ ZABALETA JAUNARENEAN

Zaintza'ko Zuzendaritza Nagusian Fernandez Zabaleta jaunarekin izan genduη izparkariok apur batez aldi.

Espetxeratuta daudenen sendikideak jantzi garbia Orueta'ren "etxetxoan" "Comisaria de Vigilancia"n utzi ta ziñiña jaso bear zutela aurerantzean jakin-erazo zigun.

Baiña askok eta askok esandakoarj jaramonik ez diote egiten eta, jantzi zikiña eramaten ez dutenez, ugarj batu da. Laister arduradunak ez badira etortzen, nora baitera bastertuko dituzte, aitz-biderik ez da bear-eta.

Badakjte jantzion ardura dutenak zer egin bear duten.

ZAINTZA'KO ZUZENDARI NAGUSI BERIA

Entzun degunez, Erkal Gobernuko Zaintza'ko zuzendari nagusi, Bizkaja'ko Guda-Artezkaritza izan zaneko Guka Zaingo'ko arduradun izan zan Gomez Saiz'daf Paulin izentatu dute.

Gizarte-Laguntza

BUSTOS JAUNARENEAN

Egunero Zaingo'ratu oj geran izparkariot atzo bertaratu giñanean, Inglaterá'ra joango diran umeak jakin bear dituzten oar batzuen berj eman zigun idazkari nagusi Bustos jaunak.

—Joan bear duten guztien ardura miss Manning'ek izango du, ingalandaf andere ospetsuak. Onek atzo umeaj lagun egin bear dieten guztiai betzarera dei egin zien eta umeok jakin bear dituzten oar eta betebearen berj eman eta batzarkideok eurok ere dituzten betebearak gogoratu.

Geure gastetxuontzat ain arduratsu ta bjotz-zabal jokatu duan emakumeak, umeon uzkurtz-iñiste ta politika ororj begiramenez lotuko zirala ingalandafak agindu zigun eta aleginak-alegin egingo zituztela euzkotaf gastetxuok an ere Euzkadi'ko oitura berezjal jafai al dagieten.

Umeon osasun-aztertzen ingalandaf osalarjak diarduten etengabeko lana goratu zigun ondoren Bustos jaunak.

Gastetxuok lenbailen Inglaterá'ratzearen jeporatu duten lana neketsu ta etengabea goratzekoa da izan ere.

Gastetxuoj 120 lagun eta 90 irakaslemek lagunduko diete.

INGLATERA'RA DIJOAZEN GASTE TXOENTZAT

Gaur, ostegunez, Inglatera'ra joan bear duten gastetxoak auxe bete bear dute:

Lenengo.—Bai gastetxu ta bai laguntzaileak Merced zubiko beerakotik ontziratu bear dute Santurtze'rako lenengo bultzia afatsaldeko bostak eta erdietan aterako da Merced nasako geltokjtik; ordutik ordura gerokoak.

Bilbo'tik-at bizi diranak joan litzeke zuzen-zuzenean Santurtze'ra.

Emen danak batu bear duten lekura joan bearko dute.

Bai ume, bai laguntzail, ta bai irakaslemeak agiri-agirian eraman bear-ko dute joan agiri bajmena.

Saleroseta ta Orniketa

ORNIKETAKO ZUZENDARI NAGUSIARENEAN

Orniketako Zuzendari nagusi Beltran jaunarenean izan giñan atzo ere egunero oi bezela baiña ez zuan bat ere izparik.

Zaingoan bertan jaso ta Gizarte-Laguntzara bialdutako emakuntza batzuen berj eman zigun.

Diaz'daf Anselma jaunak, Langintza Zaingo'ko atezaiña, 10 jaurleko.

Langile-batzak (igalictakoak) bear ez bezela ateratako igali-kaja bat salduta ateratakoa, 20 laurleko.

Kooperatiba Batzakoak eta Bilbo-Santander'eko langileak, ogikiñak ere tarteko (egun bateko alogera), 158 laurleko.

Haren 24'gnez. egingo dau eñazio-banaketa aitatu zigun azkenez Beltran jaunak.

Zuzentza ta Gogolantzea

AGINDUA

"Erkal Euzkadi'ri leial etzitzaiela - ta, Sanchez del Campo Etxenike'taf Xabier, Markina'ko epailearen aurka, tajututako argibidean arkitzen diran zer-nolak ikusia naizelarik; eta uztailaren 21'gafeneko eta agofaren 27'gafeneko oroagindaz gaiñera Euzko-Araudiaren 3'gn. jatalak dionari begiratuaz, auxe agintzen det:

Markina'ko epaile lenen-eskabidelari argibidelari zan Sanchez del Campo Etxenike'taf Xabier, bere lanaritzatik zearo kanporatua izan bedi, eskubide guziak galtzen dituala. Gaiñera, beste nekeen erasopera ere jausi deike.

Zuzentza ta Gogo-Lantze'ko burukide, Leizaola'taf J. M."

Zuzentza bere bidean joan dedin eta oraingo zer-nolaci begira, auxe agintzen det:

Markina, Gernika eta Durango uri-bafutiak, Bilbao epaile-bafutian sartu bitez, lege guzien ondorenei buruz eta agindu au eman erazi duten zer-nolak tirauten bitarterako.

Zuzentza ta Gogo-Lantze'ko burukide, Leizaola'taf J. M.

Zuzentza Zuzendari Nagusiari.

Nekazaritza

ABELGORI-ERAILTZEA

Zaingo onek askok eta askok eskutuan abelgoiak erail egiten dituztela jakin du eta agintari batzuk azterketari eman diote. Bakoitzari dagokion albaitcruak astertu gabe eta izentatutako erailtegietatik-at abelgoriak iltzeko eskubiderik ez du iñorxok ere. Auziari buruzko erabakiak eta aginduak edatuta daude ta betetzen ez dituanak zigor gogofa izango du.

¡Amesetea dan edefa! Paxiotaren artian edef gitxi ikusi leikez. Ofein artian ikusten dan gauzarik edefena, amesetea da.

Eta eurak, be, antza dagonez, ames-egiliari, edef deritxue, amesak-ames egiten diñardube-ta.

* * *

Donostia'ko "El Diario Vasco" paxiotaren izparingijak, Arko'taf Jone (Juana de Arco) doniaren afantzezki edo soin-irudi bat argitaltzen dau. Maxime Real del Sarte, Action Francaise'ko Camelots du Roi'ko buruzagijak eg'ña dala diño afantzezki ori, ta bezuzez Franco "keneralisimurri" emon ixan dautsala.

* * *

Ikusten danez, Maximo Real del Sarte edo dalako ofek, bezuza edefa egin-ixan dautsa Franco'ri. Bezuza edefa ba-dabe, bezuzori egiteko ixan dauan asmua, ez da makalagua ixan. Franco'k Madrid artzen dauan egunian, Madrid'ko enparantza nagosijan jafteko asmoz egiña ei da, ba, Maxime'k Franco'ri egin ixan dautsan bezuz aldintsubori. ¡Berau baño ames adefagorik egiteko ba...!

* * *

Mussolini'ren erija jaurteko ereaz artiuta agertzen da Donostia'ko "El Diario Vasco". France'ko aldun bat, Roma'ra juan ixan dala diño, ta ango zorijon-bixikereaz gelduta jafi ixan dala. An ez ei-dau iñok txiztik egiten. Ango biztanliak, Mussolini'k esaten dautsen gustija egiten ei-dabe, ta ixil-ixilik egin be. Antza dagonez, Mussolini'k bere jopubei oñetan mosu-egin dagijuela esango ba'leutse, be, jopu gixagaxo arcik Mussolini'ri oñetan mosu-egingo leuskijue. Eta ofixeri, burr-makurtze iguingafi ori deritxue ondo paxiotarak.

* * *

France'tik Roma'ra juan ixan dan aldunak beñepein, Donostia'ko "El Diario Vasco"k diñuanez, Mussolini'ren zigofari edef eretxi ixan dautsa. Blum France'ko Jaurlaritza-burubak, Mussolini'ren antzik be ez dauala-ta, Blum'en jaurtereari aka tzak-akatz idoroten dautsaz paxiotaf aldun arek.

Paxiotarak gura dabena orixe da, ixan be: Latefi-burubaren azpijan, efi osun belaunbikotuta ikustia.

* * *

Queipo'k, ¡fadotsari, umiak titijari baxen gogotsu elduten dautso. Guzufa esatia txafa be txafa dala diño. Eta guzuftitzat ageftuten dauzanak, "separatistas rojos" ixenaz ixenetan dauzanak dira.

Queipo'ren ezpanetan abefi-ausle agertuten diran "gofijak", Gernika paxiotarak suagatu ta efe ixan ebela edatu ixan dabela diño, Queipo'k. "Gofijak" edatu ixan daben izpaf ori, guzuf biribila dala esaten dau gero, Gernika efe ta deuseztu ixan dabenak, "separatistas rojos" ixan dirala-ta.

Eurak, paxiotarak, guzurik bein be ez ei-dabe esaten, guzufa esatia egiñenik itxusijena dala-ta.

Queipo'k onakoxe egijak esaten dauz ifadotsetik. ¿Nok zinistuteko? Guzuretik bixi diranak. Gernika efetan ikusi ixan ebenak, ez. Oneik, Queipo'k esan dauanik, ez dabe zinistuko.

* * *

Ha onen 13'gafeneko "Diario de Burgos" eskubetaratu dauskube. Eta bere ingoskijak arakatuten asi garanian, idazpuru oneik ikusi doguz: "Se prepara una gran infamia. El hundimiento de un barco lleno de niños".

Ixenpuru bakan oneik, Bilbao'tik England'era bidaldu ziran umietzaz idatzija da. Asmo deungez idatzija, baña, paxiotaren deungekerija ixenpurubaren jafai idatzi dabezan lefuetan ikusten da-ta.

* * *

"England'en bifaftekotasunaz eta laguntzeaz abefi-ausle gofijak orain artian egin ixan dabezan malmuzkeri gustijak naikua ez bai-liran, entzutia dogunez, orain umetxubakin egiten dabena orain-afteko gustijen geigafi ixango da. Umez zamatutako ixontzija itxasondora botateko asmua darabilela diñoskube, ba, ta ume-ondatze ofen efuba, geuri, paxiotafoi ezafiko dauskubela. Ludi-ziar edatuteko gai dau jazokun gafotogafi bat gura dabe abefi-ausle gofijoik. Batez be, baña, England euren begira iminfeko igai dan jazokuna. Ori lortuteko, bafiz, bilbaotaf umez zamatutako ixontzija itxasondora bota ta botatzaletzat geu, paxiotafak agertutia lakorik, ezebez. Gaiztakeri au salatuteko, baña, ludi gustira zuzenduko gara. Eurak lez ofoztuten jakin ez dabelako milaka notiñak erail ixan dabezanai, beste mila batzuk ume itxasondora botatia efez ixango yake, ba. Ludijak, baña, basatikeri gusti oneik jakin biaf dauz, yaoken zigofak zigortetako."

* * *

Ofe, of, irakurle, jla onen 13'gko. "Diario de Burgos" paxiotafen izpafingijak Bilbao'tik. England'era ta gaba bidaldu diran umietzaz idatzi dauana.

Idatzi ixan dabezan lefuok, katoliku-ixenaz argitaltzen dan izpafingijak ez-eze, ziñauslerik-ziñauslienak be ez lukez idatziko. ¿Geure seme-alabatxu txiki-kutunak gen gura-ta itxasondora botako doguzala? ¿Eta bota be, botatze onen-fuba eurai emoteko? Ofetara idaztia, paxiotafkeri utza da, parixetafkeri-parixetafkerija. Basatikeritzat esten daben umezko ixontzi-ondatze ori, eurak egin gura leukena dala, idatzi dabezan lefuotan argi baño argijago ikusten da, ba. Eta eurak egin gura leuken gaiztakeri ofen efudun bilbaotafak ludi-aufian agertu gura ixatia be euren malmuzkeri-malmuzkerija da. ¡Malmuzkeriz afatzen daben umedun ixontzijori ondoratu al ba-lebe ondoratu...!

ESPAÑA'KO GOBERNUA

Alderdirik geienak men egin dautse ta eriari berari jafaitzeko adierazi

Giral Ginebra'ra.-Galarza'k diñona. Alderdien agerpenak.

KOMUNISTAK ETA SINDIKALISTAK

Valencia. — Komunisten Alderdiko Buruzagitza gurenak gobernuaren aldeko bere laguntzea bafiro agertu ta erakutsi dau eta bide batez eri guztiari dej egiten dautso Gobernu oferi lagundu dagion.

Sindikalistak be Gobernu oferi men egitek adierazoten agerpen balzuk egin ditue.

LATERI . ARDURADUNA GINEBRA'RA

Valencia.—Datofen astelenean asiko da Ginebra'n Lateri Batza'ren batzafa. España'ko ordezkarien buru Giral juango dan ustea dago. Onek asieko egun guztjak efi-arteko egoera aztertzen jafajtuk dau eta bere lateriak erbesteko eriekaz daukozan zer esanak eta autuak jkasten.

Izparkariak itaundu dautsenean Ginebra'ra juango ete dan, baietzik ez dau erantzun, baña ainbesteko bat igarten laga dau.

GOBERNU BARIA LENDAKARIA AGURTZEN

Valencia.—Amaikak baño len asi ziran ministruak lendakariaren etxera eltzen, Gobernua osorik berarj aurkestuteko. Ger ministruak batzaf txiki bat egin eben lendakariagaz. Batzaf ondoren agiririk ezeben emon.

Gobernuko buruak ezeben nai izan argazkirik ataraterik.

FRANTZIA'KO IZPARINGIAK

Paris.—Izparingi guztiak ondo ikusi dabe españaf Gobernu baria.

Marcel Cachin'ek, "L'Humanite„'n diño: Valencia'ko Gobernu onek, alderdi zindo guztjen ordezkarjekaz, pasisten aurka garaiie urtengo dau eta efi-arteko paxistakeria makurtuko da.

Georges Bidot'ek "L'Aube„'n diño, Gobernu au anarkiaren eta lafegikeriaren aurkak indafaldi zindua dala.

GALARZA'K DIÑONA

Valencia. — Galarza'taf Gotzon, Erj Zaintza'ko arduradun izanak izparkariei esan dautse, lendakari barjari laga dautsola bere zeregiña, guda-atzetan bakea lagasaz. Ofez gañera frantzetaf mugekan komiteak barik ertzafiak geratu dira.

Atzo be, gejtu eban, ertzafiak lan bikain bat egin eben Madrid'en, Ciudad Lineal deritxon tokian irafi bat bilatu eben eta arma ugari.

U. G. T. ETA GOBERNU BARIA

Madrid.—U. G. T.'ko batzordeak betu dira Casa del Pueblo'n. Auxe erabagi dabe:

1. Frente Popular'ek gobernuagaz bat eginda dagola.

2. Agerpen ori beteaz, izenpetzen daben batzordeak gobernu onen lanagaz bat eginda dagoz eta gobernu au garajtzara eruango gaitun gobernua dala uste dogu.

3. Alegiñak egingo dira gobernuak agertu daben garia betea izan dajten.

U. G. T.'KO LATERI-BATZORDEA

Valencia.—U. G. T.'ko Lateri Batzordeak egin daben batzafean, bigafen batzaf bat egitea erabagi zan, Pascual Tomas'en, Largo Caballero'ren gobernua izan ezik besterik ezebala lagunduko agertu ebanean egin eban efua aztertzeko.

SANTANDER, ASTURIAS ETA EUZKADI'KO U. G. T.

Santander.—Santander, Asturias eta Euzkadi'ko U. G. T.'ko burukide nagusiak batzar bat egin dabe. Batzaf ondoren agertu dabe euren eralgunztak ez zirala Largo Caballero'k gobernua osotutearen arerjo, baña bardin lagunduko ebela beste edozein bazkidek osotzen eban gobernua.

PAXISTEN EGAZKIÑAK

Adar otsak

Atzo, eguraldi argia zan goizetik eta paxisten egazkiñak Bilbao gañera ostera bat egiten izan genduzan, eguerdi aldean. Talde bat guda-oñetara joiaa, gure efiari bira txiki bat emotea oitu yakon. Origaitik adaf otsak jo ziran eta jentea gordeekuetan sartu zan.

Afatsaldean, jañotsu ta ilun zan eguraldia. Egazkiñak ibilteko ez egokia. Ala ta be adaf otsak jo euskuezan laurak inguruan eta bafiro gordelekuetara sartu beaean aurkitu giñan.

Ostera oneitan Bilbao bafura ezeben bonbarik jaurti. Guda-oñen inguruetan dagozan efi batzuetan ugari jaurti zituezala jakiu dogu. Kalte askorik ez eben egin.

Galdakano'n naikorik egin eben afaitio.

Gogo lantzea

IRAKASLEMIEI

Inglatera'ra juateko pasaporteak eskatu dituen irakasleme guztiei adierazoten yakoe gaur afatsaldeko lauterdietatik aspiretara etofi daitezala Zuzentza ta Gogo-lantzera euren agiri ofeik batzen.

ATZERRIKO IZPARRAK

Ez ete da ausartuko Italia, lateŕi Batzà' ren batzaŕera juaten?

Oŕelaxe uste dau "News Chronicle" izpaŕingiak. - Abisinia'k be, uste danetik, ez dau ordezkaririk bialduko.-Inglateŕa ta Irlanda adizkidetzeko jardunetan? - Austria eta Txekoeslobakia' ren zoriak iñok uste baño ondoren latzagoak gordeten ditue. - Europa'ren Erdialdean mundu guztiko eŕiak naspidea izan daikie.-Beste izpaŕak.

INGLATEŔA TA IRLANDA ADIZKIDETZERA?

Londres.—"Daily Herald,,'eko izparriak esan dabenez Inglateŕa eta Irlanda'ren artean adizkidetasun-naiko gordunak egingo dira.

Irlanda'ren jokabidea zuzena dala nagutzen asiak dira ingeles asko, baña es dabe asaŕe ikusi nai. Origaitik, beŕa eskubideak ezagutuaz adizkidetasunean biziteko alegiñak egingo dira.

ERTZAIN OSPATSU BAT IL

Paris.—Gaizkakuntza-gudaroztearen etxe baten Nicolaus Probsajeuski, Rusia'ko zar'en ertzain-buru izana il da. Gorpua leyotjk kalera jaurti eben ordutik nortzuk izan diran jakin ez dinan batzuk. Ertzaňak euren bila diardue.

BASEŔITAŔAK OPOŔ

Paris.—Sarkalde erkietako jur-langileak opoŕa egin nai dabe. Opoŕ au, beaŕ ba'da, beste langile batzukana luzatuko litzake. Orraintsu egin ziran ordu eta lan-sariен legeak ugazabak bete ez dagiezala gura dabe langileak.

INGELESAK ETA ITALIAŔAK

Londres.—Ciano'ko kondeak eta sir Eric Drummond Inglateŕa'k Roma'n daben ordezkaŕjak egin dituezan jardunak zer esan ugari sortu dabe izpaŕingietan. Times'ko izparkariaren ustez eŕi bitzuetako izpaŕingien jokabidea aztertu dabe. "Daily Telegraph,,'ek ustez Sarkaldeko itunbenatzaz akordu batera eldu dira. Oŕez gaňera Abisinia' k Lateŕi Batza'tjk unteteatzaz jardun dira.

RUSIA'REN SAILA ERAKUSKETA NAGUSIA'N

Moscu.—Paris'ko Erakusketea'n Rusia'ren sailaren askundea il onen 24' gn. izango da. Bake adierasogai izan daiten ornidu ta apainduta dago. Sarkaldekuoi euren erti ta erti-bideak irakatsi nai dautsez rusiaŕok eta eurek egin dabezan auŕerapenak. Sail ori apaindu ta ornitzeko rusiaŕok alegin aundiak egin dabez; 11 erkaľk igoŕi dabez euren lanak sail oŕetara. Eundakaz jakitun antzinudigile, ingiňero, ertilari ereslari ta abaŕak lan egin dabe sail ori atondu naiz.

Rusia'ko ekonomi jokabide, gogo-lantxe ta erti-zalatasun ezaugaŕi izan deiten atondu dabe oŕen ondo. Danak erabiľi ta euki daikezan gauzak ipiňi, be, egin dabez Erakusketa oŕetan.

2.150 KILOMETROKO EGAZKADEA

Moscu.—Leningrado'tik Sebastopol' era egazkada baten egin dau osterea "Douglas" egazkiňean Levanevsky rusiaŕ egazkiniariak eta 2.150 kilometro bideko ostereoi 9 ordu ta 53 minututan egin dau.

ABISINIA LATEŔI-BATZA'KO BATZAŔERA EZ?

Londres. — "News Chronicle'k uste dabenez Etiopia'ko ordezkaririk ez da juango Lateŕi - Batza'ren batzaŕera; Italia'korik be, ez izatea ba-daike España'ko matxiňadean saŕtu dan salakuntza. Espaňa'ko Erbeste-arazo Arduradunak egingo eta daben bildurez.

LONDRES'KO BATZAŔAK

Londres.—Ingelateŕa'ren aginpidepeko Lateŕietako Ordezkaŕ-buruak ixileko batzaŕa egin dabe gauŕ Lateŕion Landolean. Batzaŕoi berezia izan danaŕen, batzaŕak zelan tajutu ta eraldu ikasteko egin dabe. Aŕatsaldez Ekonomi ta Itxas-ibilte Batzordeak batzaŕtuko dira.

ITALIAŔAK ASAŔE

Londres. — Italiaŕ agintariak "Ez sartzeko legeak" Prantzia'k ausi egin dabezala diňoe, Barcelona'tik juan eta Prantzia'n juŕeratu ziran eŕkaldaŕen 16 egazkiňak, pantzetaŕ egazkiňak zain ebezala atzera Catalunya'ra biurtu ziralako. Pantzetaŕ agintariak egazkin oŕeik eurontzat artu ta egazkin laŕiak atxilotu egin beaŕ ei-ebezan.

EUROPA ERDIALDEA GUDA-ZELAI

Moscu.—Bureskunde jajetan Europa Erdi-aldeko Lateŕjekin Ingelateŕa'ko Gobernuak izan dabezan, artuemonei buruz, auxe diño "Izveztia" izpaŕingiak: Europa Erdialdeko politika gora beŕak diŕala-ta ingelateŕaŕ politikalariak besteetan oi daben baiño jardun gejago erabiľi dabe. Txekoeslobakia' ren eta Austria'ren zoriaz gaiňera beste autu batzuk, be, ba-dira.

Lateŕi bi oŕein zoriak iňork uste eikezan baiño ondoren latzagoak izan daikez. Europa Erdialdean naspidea mundu guztiko lateŕjak izan daikee. Europa bananduko daben guda-saioak ortxe egiten diňardue.

Europa Erdialdean alemandaŕ paxistakerjaren asmoei eragozpenik ez ipintea, Alemania'ŕi bere guda-burubideak axetu ta laguntzea da.

EGIA ETE?

Alemania eta Italia aspertu?

Londres.—"News Chronicle" izpaŕingiak diňoanez, Alemania eta Italia aspertu egin dira España'ra gudaŕi geiago bialtzen. Alemania'k ez dau geiagorik bialtzen. Eŕi aretara biurtzen diran gudaŕiak ez dira geyago espaňaratzen, eta euren ordez ez da besterik bialtzen.

Italia'k jokabido bardiňa darua.

Izpaŕ onetxek dauz Ez sartzeko batzordiak. Gudaŕi geiagorik bialtzerik ba'litz, erabagi gogoŕak artuko litzakez.

Neuŕiak artzen

Londres egazkiñen aurka zaintzeko

Minituan beŕeun eta beŕogetamar tiro jaurti dezatekan kañoiak

Copenhague. — Guda-izkiluz ornitzeko asmoari gaŕantzi aundi dioten Suecia'ko domudun edo kapitalista batzuekin asitako artu-emanak atzo burutu zituzten, gaur ituŕi onetik jasotako izpaŕak diotenez. Ja bi urtez eragabean ere Suecia'ko Bofors Salostetxe entzutetsuair egiten dituzten kañoi antiaerco guztiak erostea erabaki du ingalandar Gobernuak.

Ingalandar jakitunen batzorde batzuk, gudatzaingo ta itxasgoko jakitunak, ilak eta iletan kañoiokin saiotuetan jardun dute, ez eji ta ez izpaŕingiai ezeŕen beŕirik eman gabe. Saiokeletan ikusi danez, oraindaiňoetan ez dago kañoiok baiño egokingorik.

Euzko-Ikastola-Batza

Euzko-Ikastola-Batza onen laňdoetan len-bai-len agertu daitezala estaŕen yake Oyanguren'dar Miren, Urkitza'tar Agurtzane, Eguŕola,tar Elixabete ta Irusta'tar Zuriňe'ri.

Kañoiok ler-gaia goi-goraiño jaurtitzeko gai dira, ainbat ler-gaitxiki ta indar aundidun ugari jaulkiak. Minutuan beŕeuneta beŕogeitamar ler-gai jaurti dezateke.

Alemaniar Gobernuak Suecia'ko kañot oien egokikitasunaren beŕi izan duanean, Ingalandaŕai auŕea artzea nai izandu eta alegiñak-alegin egin Bofords Salostetxeari aitatutako kañoiak erosteko, baiña alpeŕikakoak izan ditu alegin guztiak.

Eun kañoi antiaereoz gaiňera, gerora bosteun izango dira baiña. Bofors Salostetxeak ola edo fabrika berezi bat gertuko du ingalandar Gobernuarentzat munizioa egiteko. Lenengo urtez Bofors'eri Inglaterra'k egiteko agindu dionak, ogeitamabost mila dolar ballo ditu.

Bofors etxeak lenengoz Inglaterra'ri bialduko dizkion kañoiak Londres-ertzerako izango dira, itxar-saŕera zaintzeko balez ere. Ingalandar Agintaritza Nagusiak jakitzea lortu duanez, guda-ixilpekoan alemaniaŕak itxas-saŕera dute begiz jota.

Baldwin'en itzaldia

Europa ez dago ez gudate ez pakean, izkiluzko oarpena eratzen baño

Gureak egin zuan; zuena da orain etorkizuna

Londres.—Stanley Baldwin ingalandaŕ "premier"ak Europa ez dagola ez gudate ta ez pakean, esan du azkenengo itzaldian, azken-azkenengo itzaldian bear bada, "izkiluzko oarpen eratzen baiño.

Zitara sakonduna izan zan ingalandaŕ ordenbalari ospetsuaren itzaldia eta entzule goraka ta txaloka lotu ziran etengabean, Inglateŕa'ren menpeko luŕalde ta kolonietatik etoŕitako ainbat gaste entzule.

Etoŕi ugariz eta abots zoliz mintzatu zan Baldwin, zigorkeri ta ditaduraren aurka sendoenik sendoen jokatzeko gastediari aolkatuaz.

"Izan nuan nik nere aldi baiña laister amalpera zokoperaturen; auŕean dezute zuek oraindik bizitza-bide osoa. Izan nuan nik neure ametsak eta zuen begion aŕean dakustenari eder derizkiozutelakoan nago, ziur egon ere.

Gureak egin zuan; zuena da orain etorkizuna."

Oi antzo, bere itzaldian gudateari iku zionean, auxe jaulki zuan Baldwin'ek: "Gudateaz geroko ogei urtek argi ta garbi erakutsi digute gudatea ezer zearo erabiltzen ez duana. Luŕ-jabetza lortzen da zuan, bigaŕen mofontzak du asiera ta ez da gaitz gurenda-unea astiñaldi-loŕatza izatea.

Lateŕi-Batza sortu zan egunez Versalles'eko pake-itunbena ere izenpetu zan. Artzeko ala zoŕdun etsi bear dira biok? Orain ogei urte lenengoa siñistuko nuan nik. Gaur, baiña, biak iruzurtu dute gizadia, biak oztu amets loratsuak.

Zuek, nai badezute, ogei urteok ekonomi ala politika-urte izan diran epaitu badezute al batzuk itunbenari egotsi diote eŕua, bankeroai bestetzuk, diplomatikoai askok, beste batzuk gutxitu egin nai dituzte ondamendiaren zergatiak eta europaŕ batzako dozena erdi laguni leporatu ondamendi oŕen bidea.

Baiña auxe da egia: gaur-egunez Europa'n ez da ez gudate ta ez pakerik; guztiak daude zut, guztiak izkiluz ornituta, guztiak etorkizunari lotuta.

Guda-oiňean il zan gudari bakoitzeko, beste batek dagi bete aren utsunea; ondoratutako gudontzi bakoitzeko beste bat dabil itxas-azala uŕaka eta luŕeratutako egazkin bakoitzeko ogei egazkin beŕi dabiltz aideak zear. Au berenez pakezale diraia diotenen alegiñen erantzun itun eta samingaria da."

Ditaduren indarkeri nabarmenaren aurka, kristau-kutsudun asmoa jaso du Baldwin'ek, azkazaletasun eta bakalduntza batuaz.

Bakaldunen buruak jaungoiko egiten zituzten lagidiko antziňako eskubide-irakaspenak lur-jota dira betirako, baiña ez degu nai aien ordez laetŕia jaungoiko egiten dutenik ezaŕi, iňor lateŕi ez da gai-ta azke dan gizonaren gurtasuna merezitzeko. Bakaldun gasteok, egun gogoangaŕiotan ain pozkiro eder egin diegun bakaldunok, eŕi nagusi baten nagusi dira. Euroi lotu gera. Bakalduntzaren betiko eskutu-indaŕa da ori. Ez da eŕixka baten ez ta sail baten gurtasuna ere. Bakoitzari dagokion uste sendoa da, Kristo'ren uzkurtzari darion uste sendoa. Kristau lagidiak giza-nortasuna gorenik-goren jasotzen du. Mofontza-lagidiak ukatu egiten du."

Uzkurtza, eŕiaren auleria dala-ta aoz artuta, eraso nai izatea, norbere baŕukoa azaltzeko 'azkatasuna erasoitzea da, ezer ez laketzea dator bereala ta zearo galtzen da zuzentza."

Onelaxe amaitu zuan Baldwin'ek bere itzaldia. Baŕu-baŕuz eta esan-naiaren ikaraz burutu zuan bere itzaldia.

ANDIK ETA EMENDIK

Pacifico'ko eŕiak alkartu ta adizkidetu nai ditu Australia'k. Espaňar gudeari bitartekotasuna billatu nai. - Ingeles izpaŕingiak gaitz ikusten dabe bitartekotasun ori aldi onetan.-Politikoen jardunak.-Albania'ko matxiňadea amaitu

AUSTRALIA'REN GURARIAK

Londres.—Bakalderiko batzaŕean Australia'k agertu dituzan eskarietan, bi dira gaŕantzitsuen: lenenguak, Pacifico'ko eŕien artean adizkidetasun eta alkaŕ ez joteko itunbenak (trataduak) eskatzen ditu; bigaŕenak, betiko iľazkari bat eskatzen dau, Inglateŕa'k erbestean ditun arazotarako. Camberra'tik artu diran izpaŕak diňoenez, Pacifico'ko eŕici batzaŕera dei egingo yakoela uste dau Australia'k eta batzaŕ leku Tokio izan daitela eskatiko dabe eurak. "Daily Telegraph" -en eritxiz ariňegi da batzaŕ oŕetara dei egiteko eta kolonia bakotxak bere uste bereziz zuzendu nai ditu erbesteko autuak. Baňa Australia'k eskatu daben ľazkaritza orokoŕak oŕelako lanak eŕeztu ta erabagiko ľituke.

ESPAÑAŔ GUDEARI BITARTEKOTASUNA BILATU?

Londres.—Erbesteko eŕiak esku-artuaz España'ko gudea amaitzeko dagon itxuraz "Times" izpaŕingiak diňo, itxura oŕek ez dabela auŕerapiderik izango aldi onetan. Oŕelakorik ba'litz, baňa, Portugal eta Amerika, España'ri endaz lotuta bizi diralako, izan beaŕ litzakez asmoa agertu bear leukenak.

"Times"ek Castillejo'taŕ Joseba'ren idazki bat argitaltzen dau. Jaun oŕen ustez, politika gabeko Gobernu bat ipiňi bear litzake, europaŕ eŕien bitartekotasunez. Idazki oŕetzaz izpaŕiňgiak here eritxia agertzen dau. Asmoa egokia izanaŕen, auŕera eruateko gaitza dala diňo.

OSAGAIAK SUAGATU

Londres.—España'tik artu diran izpaŕak iragaŕi dabe, paxisten egazkiňak ingeles osaki-bebil batzuk suagatu dituela Toledo'ko guda-oňetan. Oneitako belbil bat Bilbao'ra eldu da.

EUZKADI'REN ALDE ERBESTEAN

Paris.—"L'Aube"n jai bateŕi buruz: "Neguko jolas-zelaian Euzkadi'ren alde agerpen aundia egin zan eta erabagi oneitxek artu ebezan: lateŕien arteko legedia ausi dabenaŕen euren asaŕea 20.000 notiňek agertu dabe Neguko jolas-zelaian; eŕiak apurtzea, emakumeak, umeak eta agureak iltea ta beste laŕegikeriakaŕen euren asaŕea agertu ondoren Lateŕi -Batza'ren itunbenai lotsea izan dagiuen eta lateŕien arteko legediak ausiaz matxiňada zakaŕ onetan asaldariokin dabiltzan erbestetaŕ gudariak atzeŕ len-bai-len erbesteratu dagiezan erabagi zoŕotzak beingoan artzeko eskatu dautse Prantzia'ko Gobernua'ri.

Lateŕien burujaubetasuna aldezteko ta lateŕiok alkaŕi lagundu dagioen gogotsuago zabalkunde-giňan asteko asmoa agertu eben.

AKAKISTAIN'EK ORDEZKARITZEA LAGA

Paris.—Arakistain, Valencia'ko Gobernuaren ordezkariak, here ordezkaritza ori laga egin dau. Ustez danetik Espla'k jaraituko dautsa. Bere zeregiňa laga auŕetik Blum jauna agurtu eban.

ERABAGI BAT

Valencia.—Gobernu baŕiak Frente Popular'eko Guda Batzorde Nagusiena kendu dau. Bere ordez, auŕerantzean Gobernu berberak artuko dau eŕepublikaŕ gudaroztien zuzendaritzea.

POLITIKOEN JARDUNAK

Paris.—Erbesteko arazuen ardurea darabilan arduradunak agertu dabenez, Blum, Delbos eta Litvinoff'en artean jardunaldiak egin dira. Frantzia eta Rusia' ren arteko adizkidetasunen zindotasuna agertu da eta bakearen bila dabiltzan eŕi bitzuen batasuna agirian geratu da. Iru politikoak eŕi bitzuen artean egiňa dan itunbenari zintzotasuna agertu eutsen eta Lateŕi-Batza'ren baŕuan eŕi arteko alkartasun politikea eraibiltea erabagi eben.

ARGENTINAŔAK PAXISTA?

Roma. — Buenos Aires'ko Gobernuak Aldundira aurkeztu daben lan-legea, paxisten irakatsietan oňaŕituten dana da.

ALBANIA'KO MATXIÑADEA AMAITU

Viena.—Albania'tik artu diran izpaŕa diňoenez, matxiňadea amaitu da. Matxiňada zaliak mugaetara iges egin dabe, erbestera iges egiteko asmotan.

BIDE BAŔIAK EGITEN

Addis Abeba.—Bide baŕiak egiteko lanak gogotsu jaraitzen dabe. Oraňarte amabi bide baŕi dagoz amaitzeko. Lan onein baliua bi mila ta beŕeratzireun eta amalau mila lira izango dira.

"HUNTER" GUDONTZIAN IL GEIAGO

Londres.—Reuter izpaŕ-zabaltzale etxeak agertu dabenetik, Hunter gudontziaren gaŕdaretan beste ,,dako bi bilatu dira. Gudontzi au Gibraltar'en dago, auŕerakoetan esan dogun lez.

Matxiňadea da'a-ta

Pake-gura Italia eta Alemania?

Paris.—Asaldariok eta eŕkaldaŕok eurok bakea egiteko gogo aundirik ez dabenaŕen, Europa'ko Lateŕiak alkar-artuta, laster bakea egingo dabea uste da.

Guda odoltsu ori amaitzeko lateŕiak bitarteko sartu ta lateŕion gain bakea egitea artzeko gertu dagoz Alemania ta Italia Paris'en jakin al izan danez.

Lateŕiok bitarteko sartzeari ondo eritxi izan dautso Inglateŕa'k matxiňadeoi asi zan ezkero ta Prantzia'k, be, Inglateŕa'n asmuok onartuko dauz.

Amaŕ ilabete dauz matxiňada oŕek eta Europa'ko guda-aituak uste dabenez, lengo sen-samaŕean iraungo dau luzaroetan guda oŕek.

Asaldariok gudeari batera edo bestera eragin daikion buŕukarik ez dabe irabazi izan, baiña euron guda-sailetan guda-toki ta guda-luban sendo ta onak egitea lortu dabe. Oŕen guda-toki sendoak ,izanik eŕkaldaŕei, be, sail, be, sail yakoe gudeari batera edo bestera eragingo dautson buŕukarik irabaztea. Sen oŕetan buŕukan jaraituaz bastaŕak ondatu besterik ez da egiten.

Lateŕiok bitarte sartzeko eragozpen nagusien Moscu da. Naiz ta matxiňadeoi luzatu, il edo bizi jokatzearen aldeko dira eŕusiaŕ komunistok. Gudeoi jaraitzea Europa'ko bakearen ondamendi izan daikenaŕen, bilduŕ oŕek ez dauz koldartzen eŕusiaŕok.

Rusia'ren arerio batzuk diňoenez, matxiňada au luzatuaz, Europa'n gudea sortzea nai dabe Rusia'n, baiña ori uste izateko oiňaŕirik ez ziorik ez dago.

Politiko-aituak azaldu dabenez, Rusia'n Berlin'ek eta Roma'k ederkaiak egiňaz eurek nai dabena egiten jaraitzea nai dabela uste dabe ta Inglateŕa ta Prantzia Gobernuaren alde asiko ba'lira ("ez sartzea" alde batera laga ta) gudea beingoan amaituko litzake, naiz ta Hitler'ek eta Mussolini'k min artu.

Alemania'ko Erbeste - arazo arduradun Konstantin von Neurath'ek azkenengoz Roma'n izan danean, bitarteko matxiňada onetan lateŕiok izateari buruz jardun ebala Mussolini'kin diňoe; bitarteko izan daikezan lau lateŕi nagusiak (Inglateŕa, Alemania, Prantzia ta Italia dira.

Orain lau urte Mussolini'k lau laterion artean "lauron itunbena" sortu edo egin nai izan eban eta orain laurok bitarteko matxiňada onetan izan nai izateak Mussolini'ren asmoa gomutaratzen dausku.

Asmo ori egi biurtu al izateko baiña Prantzia'k bere lagun dan Moscu laga beaŕa dau. Orain lau urte Europa'ko "Zuzendaritzoi" lau lateŕion artean Mussolini'k sortu nai izan ebanean, be, Zuzendaritza oŕetako edo euron tarteko Rusia izaterik ez eban nai izan eta orixegaitik poŕot egin eban asmo oŕek. Prantzia'n Rusia tarteko izateka bake-asmorik ezin onartu daikela uste dau.

Londres'en Lateŕi Batueta'ko ordezkari Norman Davis'ek Londres'en izan dabezan artuemonak zerbait lortu izango ete daben susmoa dago. Ordezkaŕ-izenez ezer agindu ez dabenaŕen, jardunaldi ta baŕiketaldi gaŕantzitsuak egin dauz Inglateŕa'ko Erbeste-arazo Zaingo'ko agintariekin eta Londres'ko Erbeste ordezkariekin.

Jaun oŕek bere asmoak indartzeko giroa sortu dau ta Inglateŕa'ren burubideei laguntzeko Lateŕi Batuak gertu dagoz.

Izpaŕ oŕeik egi ba-dira, Paris'en ondoren aundiak izango dabez. Prantzia'k Rusia'kin egin eban Guda Itunbena osorik egundo ez dau onartu Inglateŕa'k, Txekoeslobakia'ren burujaubetasuna ta sailak aldezteko beaŕezko dana dakianaŕen.

Lateŕi Batuak Inglateŕa'ren alde dagoana Prantzia'k ikusten ba-dau, Prantzia'k arazo oŕetan Moscu'ri jaramonik egiteka Inglateŕa'kin bat-egitea ba-daike ta matxiňada onetan lateŕiak bitarteko sarzea onartzea, be, bai.

EGUNA

Egija.
Euzkadi Abeŕi txikija da, geuria baña.
Eta bere luŕaldiaren neurkin bat eta euzkotar bat diran bitartian iraungo da.

Lgo. urtia | 118'gn. zenbakija | Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn. | Bilbao'n 1937'gn. orrilla 20'gna. eguena | 15 eunen

Españar gudako izpaŕak-eta

Egoaldean buŕuka gogoŕak gertuten

Tajo aldean, bultzada ausarditsuetan, luŕaldiak kendu dautsez paxistei eŕepublikaŕak.-Las Navas noiz jausiko.-Amabi urtetik amalaurako umiak erabilten ditun paxistak. Aragoi'ko guda-izpaŕak.

GUDA-OIÑETARA BEGIRA

Madrid.—Euzkadi'ko guda-oiñetan bare -aldia dogu. Berun-ezetsirik ez da. Guda -lubanetatik atarateka egin dabez tiroka -ekiñaldi batzuk.

Leon'go guda-oiñetan aspaldi kukilduta -edo zirkiñik ez eben egiten asaldariok, baiña oraintsu erkaldaŕak kendu eutsezan sailak atzera eurentzeko asmoz erasoka asi dira. Ezer ez eben lortu baiña ta gorpuak jasoteko asti gabe euren tokietara biurtu beaŕa izan eben eta erkaldaŕok sailok sendotzen daŕaie.

Erdialdean lengo egunetako senean guda-tokitik guda-tokirako tirokak, suagarien ekiñaldiak, besterik ez da izan.

Jarama-aldean asaldariok ustekabez erkaldaŕen guda-luban batzuetara eldu nai izan eben; asmuoi ez eben lortu; Tajo Egoaldean bultzada ausarditsua egiñaz guda-gai batzuk eskuratu dabez erkaldaŕok.

Toleko inguruetan ekiñaldi aundirik ezin egin al izan da egualdi txaŕa egiten dau-ta; guda luban giñan jaŕaitu dabe.

Avila'ko sailetan bultza ta bultza jaŕaitu dabe erkaldaŕok; Las Navas noz jausiko dago.

Zaragoza'tik Huesca'rako bitxabala zeaŕ aurera egin nai izan eben asaldariok baiña oŕdartsu jo dabe erkaldaŕak eta ez dabe auferarik egin.

PAXISTEN BIOZGABEKERIAK; UMEAK SUTARA

Valencia.—Carabanchel aldean erkaldaŕak paxiston sailetaruntz egin daben ostera baten, paxistok euron guda lubanetan lanean 12 urtetik 14'rako mutikoak daukezana ikusi al izan dabe.

Nekazari ta langileen semeak ziran ausagó; jantziak apurtuta, zikinduta ta guztiz naŕas ta goseti egozala ikusi eben. Oŕeik zaintzen txapeloker ta moruak ei -egozan.

Mutiko oŕein gurasoei iñundiko basati keriak egin izan dautsez ausago ta eurok guda-luban-gintzara eruan dabez ta lanik aŕiskutsuenak egin beaŕa dabe.

Ciudad Universitaria aldean esibafututa dagozanok saspi urtetik berako umeak, urten nai ez ebenaŕen, indaŕez atara ta aufera bialdu ebezan eta eurak atzetik tiroka egin.

Asturias'en txapelokeŕak egozan guda luban baten lau urtetik amaŕ urterako umeak ipiñi ebezan aufean eta eurak umeon atzetik tiroka egiten eben. Guda -tokioi gabaz aiztoekin artu eben erkaldaŕak ume bat, be, ilteka.

Ume oŕeik euron gurasoak erkaldaŕ ziralako ipinten dabez, oŕein bidez gurasoak zigortzeko asmoz. Biotzik ez daben paxistok ume efugeok guda-lubanak egitera ta tirokara, be, eruan egiten dabez.

HEDILLA'REN ORDEZ

Gibraltar.—Hedilla espetxeratu ostean, Hedilla'ren ordez Palankeko buruzagi izan daiten Gonzalez Velez'daŕ Perdinanda aukeratu dau Franco'k.

Gonzalez Velez ori Franco'ren otsein apal eta Hitler'en begiko da ta Gudarosteaŕen laguntzaile ta moŕoi Palenke izeneko batzoi biurtzeko buruzagi baŕia izentatu dau.

PAXISTEN KONTUAK

Valladolid.—Valladolid'ko Palankekoen ifatitik euzkeraren eta kataleneraren aurka deia egin dabe:

"Españaŕak —esan dabe— egiz españaŕ ba-zara españeraz izan ezik zuekin itzik egiten iñori ez egiozu laketu".

Asaldarion artean dagozan alemandaŕ, italiaŕ eta moruok mutil onak egongo dira... Ala dei ori euzkeldun eta katalanen aurka egiña da?

Burgos.—"Diario de Burgos"en bitarte baten izki sendoekin "¡etolak salatu!", irakuŕi dogu.

Etoi edo traidorerik aundienak euron dira izan. Orain etoi nor esten eŕe dabe? Palankistak ete dira? Egunotau ainbat espetxeratu ei-dabez.

卐 卐 卐

Sevilla.—"A B C" izpaŕingiak Sevilla'n dagozan alemandaŕak egingo daben jai-egitaraua alemanderaz eginda dauka. Eurok ondatzen dabez euron buruak. Alemanderaz euron izpaŕingietan eta españeraz egiteko agintzen... euzkeldunak baiño begikoago yakoez "txoridunok".

卐 卐 卐

Cordoba.—"El Correo de Andalucía" izpaŕingiak diñonez Franco'ren Gobernuko Gogo-lantze ta Irakaskintza Batzordeko lendakari-orde dan Schiller'ek abertzale-ikasbide idaztiñoa egin dau ta ikasbide oŕetan agiri diran agiŕdduen artean oneitxek dagoz: España aldeztu ta maite izatea. Gauza guztiak baiño maiteago egia maite izatea. España'ren arerioak garaipena lortzea eragoztea.

Schiller ori ez al dabe atxilotuko? Agindu oŕeik españaŕci betearazoten ba -dautsez, nasterik izango da oŕein artean; alemandaŕ eta italiaŕ, be, axea artzera bialdu beaŕa izango dabe.

EGOALDEAN LASTER IKUSIKO EI -DIRA BUŔUKA BIZIAK

La Granjuela.—Egoaldean laster izango dira ekiñaldi gaŕantzitsuak. Andaluziaŕak asaldariokin gogaituta bizi dira. Erkaldaŕok Cordoba'runtz; Fuenteovejuna'n eta Peñarroya'n buŕuka biziak izango doguz laster.

Gertakizunak egin dabez. Areriuok bitartea nun daben ba-dakie erkaldaŕok. Erkaldaŕon joaldiei zeinbat egunetan eutsi al daikiuen ba-dakie agintariak.

Fuenteovejuna gaiñean dagon Cerro Castaño'ko 640'gn. baŕutatik aldezten dabe urioi paxistok. Mendi-tontoŕean saŕi ipiñi izan dabe euren ikuŕiña, baiña erkaldaŕ suagalariak bai apurtu, be. Italiaŕak dagoz sail oŕetan, len egozan españaŕak beste toki batera eruan dabez. Erkaldaŕen bilduŕ dira.

Italiaŕ aituen aginduz ta zuzendaripean guda-toki sendoak dabez izan Castaño mendi oŕetan baiña erkaldaŕen kemen eta adoreak laster apurtuko dauz guda-tokirik onenok, be. Asaldariok koldarti utsak dira ta erkaldaŕak ostera guztiz kementsu.

ARAGON'GO GUDA-IZPAŔAK

Barcelona.—Sorkalde Gudarosteko buruzagiak Generalitat'eko lendakariari bialdu dautsozan guda-izpaŕak oneitxek doguz: "Gure 25'gn. eta 28'gn. guda-tokiak suagatu dabez paxisten egazkiñok baiña aparteko kalterik ez dauskue egin.

Guda-oiñetan beste baŕirik ez dago."

"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI ABERTZALEA, USTE GABEAN KALERATU ZAIGU ETA ASKO AŔITUTA DAUDE NOLA EUZKERAZ EGUNKARI BAT ARGITALDU LEIKEN. IRAKURTZEN ALDEZU? ARPIDETU ALTZERA? ZERI BEGIRA, ZAUDE?

Guda lekuak

Guda Zaingoak agertu daben agindu baŕi baten bidez, guda-leku lez izentau ta geratzen diran eŕi baŕiak onetxek dira: Yufe, Arantzazu, Gaztelu Elexabeitia eta Lanestosa.

Eŕi oneitara juateko eta euretan egin daikezanetarako, guda-lekuetarako egiñak diran legeak irauten dabe.

¡Etzara ilko!

Euzkeldunok zorijonez siñisleak gara geienok. Abertzaliok batez be Jaungoikua dogu goien elburutzat. Beragan sendoki ditxarogu.

Gaur baña siñiste ori afixkuan aurkitzen dogu. Abeŕija zeru baltzez eztalita jakusgu. ¿Ez al dau Jaungoikuak geure abeŕirik gaizkatuko? Euzkadi, oitura, lagi, sendi, umetxo izkuntz eta ixateakaz, betiko aaztuta geratuko ete da? Ez, euskotaŕ, ez. Gudeak okeŕ asko dakarzkuz, ez oŕatio geure abeŕijaren ondamendirik.

Gudea irabazteko asmo eta itxaropenik ez yaku galdu oraindik. Gudea galtzea litzake abeŕijaren gertakixunik okeŕena. Orduantxe be, baña, ez litzake abertzaletasunik eta abeŕirik ondatuko.

Begira itxasuak zear atzeŕira yoakuz an umetxoal. Biaŕ eurakandik etoŕiko yaku abeŕijaren zorijonik aundiena, eurak hai dira ereintzarako garorik autuenak. Gaurdanik asi yakuz gudariak odolez luŕak ereintzarako gertatzen. Batzuk ez dogu igali mardulik donokitik baño ikusiko. Malkuak begijan doguzalarik zaftzaroan beste batzuk. Azkenez baña "ikusi" eta abeŕi zorijontsuan bixi.

Ezin leike abeŕirik galdu. Euzkaldunok siñesleak gara; ez deusku siñesteak ezer kentzen. Ona emen Kardaberatz aundiak geure gogoen ziuŕerako esan euskuna: "Euskereak burua jasotzea Jainkoak nai dau, diñogu geurez; ezin lei baioak nai du." Euzkadi bixitzea beraz Jainkoak nai dau, diñogu geurez; ezin lei ba euzkerarik euskotaŕ barik bixi. Abeŕtzale barik esango geunke, abertzale ez dan euzkotaŕak Sabin'en eritxiz, euzkerea aaztu egingo bait dau, abeŕtzale-erdeldunak ikasiko dauan eran.

¡Gudariok ez dogu iñoiz itxaropenik galdu biaŕ! ¡Guk Euzkadi jabon daigun! Emen jazoten dan gustija Euzkadi'ren onerako jazoten da! Geuria da garaitza. Eta guda-oñian jausten ba'gara be gara itzarik onena jaritxia ixango dogu: Jaungoi'kua.

Abeŕijaren bixitza emoten dauana ziopa aintzatsu bat dala, diño Mercier jaunak. Eta bixija eskeñiaz guda-oñera dua na, eŕitaŕ ospetsua, Agiŕe zuzendari jaunak. ¿Nor ete obe?

LAŔEA'TAŔ JON

Izpar jakingaŕiak

Prest.—"Rivadavia" argentinaŕ gudontzia portu onetara eldu da ta maiatzaren 22'gaŕenan ortxe egongo da.

卐 卐 卐

Montpellier.—Lapuŕ aundi bi espetxeratu dabez Berlin'en, Denkerdort Soult'ko jaun eta berofen ama bai'liran ibili dira at igazko uŕilean Andoŕa'ko Caseŕles'ko Jon Deuna'ren altarean egin eben lapurŕetan.

卐 卐 卐

Mosku.—Rastogonce eŕusiaŕ egazkiñak, bultzkin gabeko egazkin baten luŕera gabe 534 kilometro ibili da saspi ordu ta 43 minututan.

卐 卐 卐

Paris.—Suezia'ko eŕegearen ezkon-anai dan Karla eŕegegaia egunotan ezkonduko ei-da Elva von Rosem andereñuakin

卐 卐 卐

Praga.—Uriburu onetan izpiazgo landoŕa bat idoro dabe ta landola oŕetan lan egiten eben talde bat espetxeratu dabe.

卐 卐 卐

Paris.—Caen'go lugin edo nekazarien batzaŕean adieraso danez Prantzia'ko landa ta zelai edo landu gabe dagozan 1912'gaŕen 3.644.490 ekatarea ei-ziran eta 1935'gaŕen 5.485.530.

卐 卐 卐

Kiel.—Lau itxasgizon eta amar ikasle eruazan ontziño bat Greipivald'ko itxasikolkoan, Baltiko itxasoan urperatu egin da. 15 orduan aga bateri elduta egon zan bat izan ezik guztiak ito dira.

卐 卐 卐

Mukden.—Txina ta Mantxuria'ko mugan txiñaŕ matxiñada-zale talde batek japondaŕ muga zaiñen aurka ekin eutsen eta 50 gorpu lagata anka egin beaŕa izan eben.

卐 卐 卐

Viena.—Viena'tik Budapest'era Raab'zeaŕ bitxabal zabal edaŕa egiteko asmoa dabe. Ogei miloi txelin eralgi beaŕa izango ei-da bitxabal ori egiten.

卐 卐 卐

Bruselas.—Dantrebande irakaslea buru dala, egazkin-aldeko lenengo ikastola nagusia zabaldu dute.

卐 卐 卐

Londres.—Guda-Zaingoko burukide M. Duff Cooper'eren aurean, sir Williams Birdiroods'ek, sei gudalburu lagun dituala, ingalandaŕ gudarien mariskal-zigoŕa eman diote bakaldunari.

卐 卐 卐

Orleans.—Artenay'tik mila ta bosteun metrora, sututa luŕeratu da militaŕen egazkin bat. Egazkin baŕuko biak iltzer zaurituta gelditu ziran.

卐 卐 卐

Paris.—Latefi-Zaintzak lau erailtzaile beldurgaŕi atxilotu ditu: Heronin Greezyle, polakaŕa; Gordon Aschrost, ingalandaŕa; Charles Albert Chace, irlandaŕa, ta Edouard Aschrost, ingalandaŕa.

卐 卐 卐

Londres.—Praga'n aldi eman ondoren, Txekoeslobakiaŕ Batzaŕeko lendakari Milan Hodra etoŕi da.

Copenhague.—Etxeetan kalteak ugari portu dituan luŕ-ikara gogoŕa izan da.

Oresund itxas-ertzetik eta Suezia'ko baltikaŕ itxas-bastefetik ere somatu da.

"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI ABERTZALEA, GIZARTE ZUZENTZA ALDEZLEA IZANGO DA; LANGILE ESKUBIDE ALDEZLEA ZUZENTZA BIDEZ. LANGILE ABERTZALE OREK ¿EZ OTE DIGUZU ZURE LAGUNTZA EMANGO?

Donosti Buru Batzaŕa

"Kizkitza,'ren (G. B.) idaz-ianak argitaratzeko Donosti-Buru-Batzaŕ asmoa beterik, zabaldu ta dagon arpidearen jaŕaipena.

Oraindañokoa	4.667
CENTRO VASCO'N BILDUTAKOA	
Arostegi'taŕ Jon B.	5
Aŕuza'taŕ Mikel	5
Muxika'taŕ Jokin	5
Landa'taŕ Eŕikarta	5
Agiŕcolea'taŕ Peli	2
Jaupar. bat	5
Zubiri'taŕ Bingen	50
C. D.	15
Arzeluz'daŕ Pilomen	10
Oraindañokoa, laurleko	4.760
Zala'taŕ R.	5
Mungia'taŕ J.	3
Mungia'taŕ M.	2
Abeslari batek	5
Beste bat	5
Aizkolari bat	3
Zala'taŕ M.	2
Agiŕe'ta J.	3
Maiz'daŕ K.	2
Maiz'daŕ L.	1
Oraindaño	4.800

AU, ORI TA BESTEA

Madrid'go izpaŕingien eritxiak.-Miaja generala eŕi-zaintza'ko buru Madrid'en.-Gogua epeldu ta makaldu daiken izpaŕik ez da laketuko.-Alvares del Vayo Ginebra'ra juango da. Beŕogei orduko astea Paris'en

MIAJA EŔI-ZAINTZAKO ORDEZKARI

Madrid.—Uri onetan zabaldu danez, gobernu baŕiak Miaja generala izentau dau Madrid'go Eŕi-zaintzako bere ordezkari.

ALVAREZ DEL VAYO GINEBRA'RA

Valencia.—Ginebra'n datoŕen astelenean egingo dan Lateŕi-Batza'ren batzaŕera Alvarez del Vayo be juango da.

EKAITZ GOGOŔA

Paris.—Aize berde zitala egin eban atzo. Bere atzetik jausi zan euritea ikaragaŕia izan zan.

BEŔOGEI ORDUKO ASTEA

Paris.—Atzo goizean ministruak batzaŕean batu ziran. Gairik berezienа beŕogei orduko astea izan da.

ZEREGIN ARDURADUNAK

Valencia.—Eŕi-lanetako Ardura zeregintsuetariko gizon onetxek izentau dira:

Eŕi-lanetako ministruaren ordorengo: Valera'taŕ Perdiñanda.

Eraman-ekaŕiako Zuzendari Nagusi: Torres Campaña.

Hidrauliko-lanen Zuzendari: Artigas Arpon'dar Bidita.

Adiralguntzetako buru: Gasset'taŕ Perdiñanda.

AGINTARITZEA LAGA

Valencia.—Zabalza, Valencia'ko jaurlariak eta Amutio, Albacete'kuak, euren agintaritzea laga egin dabe.

EŔEGIEN IBILERAK

Budapest.—Italia'ko eŕegeak eldu dira. Sendikoak laguntzen dautse.

ZAINGOEN ETXE BAŔIAK

Valencia.—Benicarló jauregian, len Lendakaritza egoan tokian, oraiñ Guda-zaingoa ipiñiko da.

Lendakaritza, Ogasun zaingoan jaŕiko da.

GOGUA MAKALDUKO DABEN IZPAŔRIK EZ

Valencia.—Gobernu'ko lendakariak, eguerdian izparkariekaz egon zanean agertu eban, gobernuaren aurka jarduteko asmotan, gudarien gogua makalduko daben izpaŕik ez dala laketuko izpaŕingietan, eta olakorik agertzen dabenak, ixildutera beartuak aurkituko dirala. Izpaŕingia galerazoko dalako, eta zigoŕ gogoŕa leporatuko yakela.

MADRID'GO IZPAŔINGIEN ERITXIAK

Madrid.—"El Socialista"k Gobernu baŕiari buruz Gobernu jatoŕa dala-ta beaŕ daben senean lagun beaŕ yaketa esan dau.

Gobernu oŕen egingo-agerbenak eŕein asmoak garbi darakus ta oraingo gorabera bereziotan zein jokabide izango daben, be, argi araltzen dau.

Oŕ agertzen politika-jokabidea, gudea irabaztea da.

"Ahora"ri begi-begiko ta pozgaŕi izan yako Gobernu baŕioi. Gobernu oŕek gudea iŕabazteko beaŕeko dan eŕi-bakea atze-aldean-ipiñi al izango dau, oŕetarako-adiñako aginpidea ba -dau.

Zozialista-Gaztedi-Alkartuko 300.000 gaztek pozik ikusi dabe Gobernu baŕioi ta euron laguntzea eskintzen dautse.

"El Liberal"ek Gobernu baŕia oŕek erbestean artu daben entzuteari buruz diñardu ta erbeste arazo sailean lengo Gobernua'ren aztefenei jaŕaituko ei dautse.

Guda-Zaingoa'n lengo Guda-Zaingoa ta Itxas eta Gazkin-arazo Zaingoa batuaz agintaritza bakaŕa ezaŕi dala legoŕerako itxasorako ta egazkiñetarako diño. Erbeste-arazo zailean lengo Gobernua ren jokabidea izango dabela onek, be, diño.

MR. EDEN LATEŔI-BATZAKO BATZAŔERA

Londres.—Agintariak iragaŕi dutenez, ilaren 24'gnez. Ginebra'n egingo dan Lateŕi-Batzaren Batzaŕera joatekotan da Atzeŕi Arazoetako burukide Mr. Eden.

NASTEA TA ZARATA UGARI ITALIA'N

Rabena.—Italiar guŕarozteko gudaloro bat naikoa ikasle baŕuko, bertakoak Iberia'ra bialtzen dituztela guduketara jakin zutenean, nastea atera du.

Ertzaiña bereala ekin zioten lanari ta ainbat atxilotu ziŕuzten. Atxilotuak guda-agintarien esku gelditu ziran eta agintariok espetxea eman zieten.

Urian gertakizunaren beŕi jakin zanean, taldeak-talde zaratatka ta gudate ta paxiokeriaren aurka deadarka lotu ziran kale nagusienak -zear.

Beŕiro ere lanari eman beaŕa izan zuten ertzaiñak eta lagun ugari atxilotu.